

**Завдання I етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
Вінницька область 2025-2026 навчальний рік**

9 клас

11 жовтня 2025 р

I. Тестовий блок (21 бал)

Завдання 1-10 з вибором однієї правильної відповіді.

**Виберіть правильний, на вашу думку, варіант відповіді в кожному тестовому завданні
(по 1 балу за кожне правильно виконане завдання).**

1. В описі до картини є такий фрагмент: «Полудень. Спекса. Море спокійне, величає, що його видно в нескінченну далечінь. Над ним прозоре повітря, насичене сонячним теплом. Усе овіяне спокоєм, щастям. Навіть сонячна доріжка на морській гладі, мов на склі – говорить про щасливий спокій, у який занурена зараз природа...». Опис якого природного явища ілюструє типовий прояв в атмосфері ...?

А циклону

Б антициклону

В теплового фронту

Г холодного фронту

2. Відомо, що шлях «із варяг у греки» проходив Україною і був одним із найбільших торгових водних шляхів у Х – першій третині XI століття. Мав протяжність 3000 км, пролягав від Варязького (Балтійського) моря до Царгороду (тепер Стамбул). Якими територіями України проходив цей шлях?

А Північ Київської Русі → річка Дніпро → Чорне море

Б Карпати → річка Сіверський Донець → Чорне море

В Слобідська Україна → Азовське море → Чорне море

Г Волинь → Керченський півострів → Чорне море

3. Проаналізуйте статеву-вікову піраміду країни.

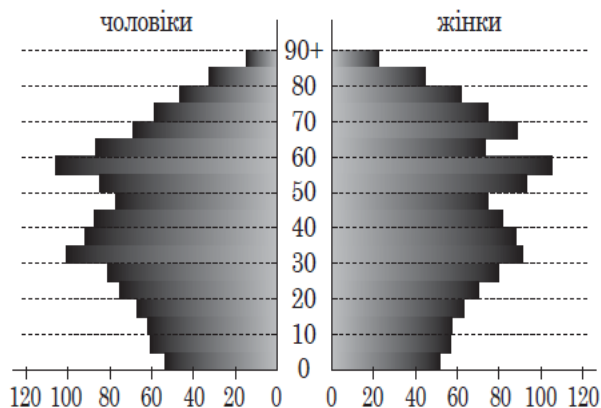
Спрогнозуйте соціально-економічну проблему та дії уряду цієї країни за умови збереження теперішніх демографічних тенденцій.

А збільшення попиту на освітні послуги → будівництво шкіл

Б нестача трудових ресурсів → стимулювання імміграції

В зростання безробіття → створення нових робочих місць

Г зменшення тривалості життя → реформування системи охорони здоров'я

4. Чим подібні кліматичні області помірного кліматичного поясу Північної Америки і Євразії?

А на формування морського клімату материків впливають холодні океанічні течії

Б континентальний клімат займає великі площі у внутрішній частині материків

В мусонний клімат сформувався на західному узбережжі материків

Г помірно континентальний клімат переважає на рівнинах материків

5. До якої тектонічної структури приурочений Західноукраїнський нафтогазоносний регіон?

А Переддобруджинський прогин

Б Прип'ятський прогин

В Передкарпатський прогин

Г Галицько-Волинська западина.

6. Щоб відстояти свою позицію в дискусії з однокласниками з приводу розвитку географічних знань про Землю, потрібно володіти конкретними фактами, які підтверджують Вашу думку. Установіть правильну відповідність між найвідомішим відкриттям та видатним мандрівником, дослідником, що його здійснив.

А зробив припущення, що Земля має форму кулі – Фернан Магеллан

- Б відкрив морський шлях до Індії – Христофор Колумб
 В вивчав природу Світового океану – Жак Ів Кусто
 Г здійснив першу навколосвітню подорож – Васко да Гама

7. Як впливають на ринки нерухомості, передусім житла, прогнози пришвидшення танення льодовиків унаслідок глобального потепління?

- А зменшується попит на житло, розташованих на низинних морських берегах
 Б збільшується попит на житло й земельні ділянки на океанічних островах
 В знижуються ціни на житло в помірних широтах та зростають у тропічних
 Г дорожчає житло на штучно створених ділянках суходолу біля узбереж морів

8. Як називають непросихаючі низини передгір'їв Гімалаїв, де простяглися непрохідні густі вологі тропічні ліси (джунглі), у яких ростуть бамбук, орхідеї, ліани?

- А мангри Б скреби В тераї Г сельвас

9. Які з названих морів омивають береги одного з материків, але водночас двох частин світу?

- А. Саргасове та Карибське. Б. Червоне та Аравійське.
 В. Південнокитайське та Філіппінське. Г. Чорне та Азовське.

10. На картосхемі темним кольором виділено території десяти країн, що утворюють групу світових лідерів за запасами

- А нафти
 Б алюмінієвих руд
 В мідних руд
 Г золота

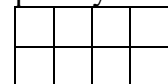

Завдання 11-12 на встановлення відповідності. До кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою (по 2 бали за кожне правильно виконане завдання).

11. З'ясуйте, кому ми завдячуємо географічними недоречностями.

- 1 Гренландія – «зелений» острів, укритий льодом
 2 корінних жителів Америки називав «індіанцями»
 3 бурхливий океан має назву «Тихий»
 4 перетнув Південне полярне коло Землі, але сказав, що материка на південь від Австралії не існує

- А Фернан Магеллан
 Б Джеймс Кук
 В Васко да Гама
 Г вікінги
 Д Христофор Колумб

12. Установіть, як впливає особливість одного з компонентів природи регіону України на структуру витрат фермерських господарств у ньому.

1 височинний розчленований рельєф Поділля	А додаткові витрати на вапнування
2 дерново-підзолисті ґрунти Полісся	Б пересівання озимих культур після холодної, малосніжної зими
3 сухостепові ландшафти Причорномор'я	В збільшення витрат пального під час обробітку полів на схилах
4 панування антициклонів у холодну пору року на Донбасі	Г залучення кредиту на облаштування зрошувальних систем
	Д утрата врожаю після інтенсивних селевих потоків

Задання 13-14 відкритої форми з короткою відповіддю. Здійсніть розрахунки та визначте правильну відповідь (по 2 бали за кожне правильно виконане завдання).

13. Обчисліть масштаб карти, якщо вулиця завдовжки 4 км зображена на ній лінією 20 см.

--

14. Виступ президента України Володимира Зеленського на саміті G-20, який проходив на острові Балі (08°21' пд. ш., 115°07' сх. д.) в Індонезії відбувся 15 листопада 2022 року о 13.00 годин. О котрій годині цей виступ у прямій трансляції слухали в Україні (м. Київ – 50°27' пн. ш., 30°31' сх. д.)?

--

Завдання 15 множинного вибору. Із семи запропонованих варіантів відповіді оберіть три, на Вашу думку, правильні (3 бали за правильно виконане завдання).

15. Що НЕ входить до первинного сектору економіки?

- 1 комп'ютерне програмування
- 2 сільське господарство
- 3 лісове господарство
- 4 фінансова діяльність
- 5 полювання
- 6 виробництво тканин
- 7 рибальство

II. Теоретичний блок (24 бали)

--	--	--

1. В Україні знаходиться чимало карстових печер. Особливо цим вирізняються Гірський Крим і Поділля. Багато з печер є цікавими туристичними об'єктами, а деякі за своїми параметрами відносяться до світових рекордсменів. Спробуйте дати порівняльну характеристику карстових печер цих регіонів України. Зверніть увагу, що окрім звичайних спільних ознак існують і численні морфологічні та морфометричні відмінності, за якими, навіть за світлинами, безпомилково можна відрізнити Кримські печери від Подільських і навпаки. Що це за ознаки?

(12 балів)

2. Як впливають агрокліматичні умови на географію сільськогосподарських культур в Україні?

(12 балів)

III. Практичний блок (26 балів)

1. За допомогою горизонталей намалюйте схему горба, витягнутого в меридіональному напрямі, з пологим східним схилом (приблизно вдвічі пологіший за західний), висотою 75 м. Масштаб: 1:1000. Горизонталі проведені через 10 м.

(6 балів)

2. Позначте на контурній карті України території компактного проживання в Україні сучасних етнографічних груп (субетносів) українців (лемки, бойки, долиняни, гуцули, подоляни, поліщуки, литвини, слобожани), національних меншин (молдовани, болгар, угорці, румуни, поляки, євреї, вірмени, греки, татари, цигани) та етнічних груп (кримські татари, караїми, гагаузи, кримчаки, кримські греки) в Україні.

(6 балів)

3. У той момент, коли в Києві місцевий час становить 12 годин, у пункті, де працює бригада будівельників, місцевий час – 11 годин. Визначте географічні координати місця роботи бригади, якщо висота Полярної зірки над горизонтом у цій місцевості становить 49°.

(6 балів)

4. Визначте за поданою інформацією назви об'єктів природно-заповідного фонду України та позначте їх на контурній карті, створивши власну систему умовних позначень. (при визначенні критеріїв врахувати створення умовних позначень)
(6 балів)

№	Характеристика об'єкту ПЗФ України	Природний об'єкт	Краєвид
1	Складовими природно-територіальними частинами біосферного заповідника є вторинна (морська) дельта Кілійського рукава, Жебриянське пасмо, Стенцівсько-Жебриянівські плавні та острів Єрмаків.		
2	Заповідник створено з метою збереження у природному стані типових та унікальних природних комплексів українського Полісся. У заповіднику представлені болота всіх типів. територія заповідника належить до Волинського Полісся		
3	Завдання природного заповідника — збереження первісної степової рослинності. У відділенні «Кам'яні Могили» поширені виходи граніту, різнотравно-типчакowo-ковиловий та кам'янистий степ.		
4	У заповіднику охороняються високоствольні соснові, букові та дубові ліси, іноді з вічнозеленим середземноморським підліском. Займає південний макросхил Головного пасма. По крутих обривах сосна кримська піднімається до самої яйли, де розкинулися лучні степи		
5	Парк створений з метою збереження цінних природних та історико-культурних комплексів і об'єктів лісостепової зони в районі великого каньйону, що простягнувся на 250 км в середній течії другої за величиною річки в Україні		